

Про складання методичних розробок

Будь-яке питання навчально-виховної роботи може бути темою методрозробки.

Методична розробка може бути повноцінною тільки тоді, коли в ній міститься глибоке обґрунтування всього того, що рекомендується, якщо вона написана за формулою:

що /дати, пояснити, показати/,
як /дати, пояснити, показати, організувати/,
чому /дати саме це, саме так, а не інакше/.

Методичні розробки можуть бути з таких питань:

1. Методика і організація проведення окремих уроків /занять/.
2. Методика і організація проведення уроків з окремих тем програми.
3. Методика і організація проведення уроків з окремих предметів або видів занять.
4. Застосування окремих методів навчання.
5. Використання окремих принципів дидактики у навчальному процесі.
6. Методика використання наочних посібників у викладенні предметів /конкретно яких і на якому матеріалі програми/.
7. Методика навчання і впровадження у навчальний процес досвіду роботи передовиків виробництва /або досягнень науки і техніки /чи передової технології виробництва.
8. Обладнання навчальних кабінетів, лабораторій, майстерень.
9. Обладнання окремих робочих місць /викладача чи майстра, учнів/ у кабінетах, лабораторіях, майстернях.
10. Шляхи активізації учнів на уроці.
11. Підготовка майстра /викладача/ до уроку /заняття/.
12. Домашні завдання учнів.
13. Різні питання виховної роботи з учнями.

Методичні розробки з теоретичних уроків

Структура

1. Характеристика і навчально-виховне завдання уроку.
2. Методичні рекомендації щодо проведення уроків.

У першому розділі висвітлюються питання:

1. Роль і значення матеріалу даної теми в підготовці спеціаліста.
2. Ступінь складності теми в цілому або окремих її частини.
3. Характерні особливості даної теми.
4. Характеристика підготовленості учнів до сприйняття матеріалу теми.
5. Зв'язок матеріалу даної теми з матеріалом наступних уроків.
6. Знання і вміння, що набуваються і розширюються на даному уроці /навчаючі і розвиваючі цілі та завдання/.
7. Виховні цілі і завдання, які повинні вирішуватися на уроці.

Другий розділ є основним за змістом і значенням. У ньому висвітлюються такі питання:

1. Засоби, що забезпечують зацікавленість учнів матеріалом уроку.
2. Послідовність закладу матеріалу уроку.

3. Методи викладання, рекомендовані для всього уроку або окремих його частин.
4. Наочні посібники, рекомендовані для проведення даного уроку, і методика демонстрації їх.
5. Використання класної дошки при проведенні уроку.
6. Використання наявної в учнів підготовки при викладі нового матеріалу.
7. Приклади і порівняння, які можуть бути використані під час пояснення.
8. шляхи і засоби досягнення свідомості і міцності засвоєння учнями матеріалу уроку.
9. Способи забезпечення максимальної активності учнів на уроці.
10. Опис і обґрунтування засобів, які забезпечують ідейну спрямованість уроку.
11. Способи вирішення виховних завдань, що стоять перед уроком.
12. Зв'язок теоретичного матеріалу уроку з практикою, з життям.
13. Опис засобів, які забезпечать розвиток мислительних здібностей учнів на уроці.
14. Зв'язок матеріалу, що подається, з раніше вивченим і тим, який буде вивчатися в подальшому.
15. Відображення на уроці досягнень науки і техніки з вивчуваного питання.
16. Методика закріплення матеріалу, що викладається, і перевірки засвоєння його учнями.
17. Основні думки, положення, які повинні бути виділені викладачем на занятті.
18. Характер і зміст домашнього завдання.

Методичні розробки з тем програми

Крім опису методики і організації проведення окремих кроків, потрібно рекомендувати розподіл матеріалу за окремими уроками, послідовність вивчення теми, організацію повторення і контролю знань учнів, використання методів навчання і т. ін.

Методичні розробки з окремих тем

Це по суті методичні посібники. Вони розробляються так само, як і методрозробки з теми, але з тією особливістю, що розробляється у взаємозв'язку кожна з тем програм і предмета.

Методичні розробки окремих методів навчання, окремих принципів навчання

У цих розробках автор торкатиметься лише або методу, або принципу його застосування, не порушуючи інших аспектів уроку, а коли і буде торкатися їх, то тільки так, щоб сприяло розкриттю основного питання.

Приклади таких розробок:

1. Застосування методів контролю і самоконтролю у навчанні при вивченні теми /конкретна тема програми/.
2. Використання принципу наочності при вивченні теми програми /назва/ або при проведенні уроку з теми /назва/.

Інші методичні розробки

1. Методичні розробки з впровадження у навчальний процес досвіду роботи передовиків виробництва, досягнень науки і техніки, передової технології повинні показати, як самим викладачам /майстрам/ вивчати ці питання і як ознайомлювати з цим учнів.

2. Метод розробки з домашніх завдань мають розкривати зміст і характер цих завдань, методику інструктування учнів з їх виконання. Розробка повинна охоплювати одну чи кілька тем програми з предмета або кілька взаємопов'язаних уроків.

3. У методичних розробках, присвячених обладнанню майстерень, лабораторій, кабінетів, на основі аналізу змісту навчальних програм, кваліфікаційних характеристик слід подати опис планування і обладнання майстерень, робочих місць, педагогічне обґрунтування рекомендованих рішень.

4. Методичні розробки нетрадиційних форм навчання і нетрадиційних уроків. Тут має бути того, як зробити навчання активним. Такі методрозробки складаються за структурою методрозробки уроку теоретичного навчання.

Методичні розробки з практичних занять **/лабораторно-практичних, занять з виробничого** **навчання у майстернях і на підприємствах/**

Практичні заняття складаються з вступного інструктажу, самостійної роботи учнів, поточного інструктажу, прийому робіт, виконаних учнями, заключного інструктажу. В методичній розробці окремо взятого конкретного заняття повинна бути описана методика проведення кожної його частини. Отже, розробка матиме таку структуру:

1. Характеристика і навчально-методична мета та завдання заняття.
2. Обладнання і оснащення робочих місць майстра й учнів.
3. Рекомендації з проведення вступного інструктажу.
4. Рекомендації з організації самостійної роботи учнів поточного інструктування їх майстром.
5. Рекомендації з прийому виконаних учнями робіт.
6. Рекомендації з проведення заключного інструктажу.
7. Рекомендації зі змісту і виконання домашнього завдання.
8. Додатки.

Вивчення будь-якої теми навчальної програми, розрахованої більше ніж на 6 год, розпочинається з розподілу змісту теми занять з урахуванням зростаючої складності відпрацьовуваних завдань і часу на відпрацювання кожної вправи, що входить до теми. Розподіл повинен забезпечити рівномірне навантаження учнів на кожному занятті.

1. Характеристика і навчально-виховна мета та завдання

У цьому розділі розробки мають бути вивчені, зазначені і рекомендовані: тема програми і кількість годин, відведених на її вивчення; тема заняття, кількість годин на груповий інструктаж, на вправи учнів, виробничу працю; навчаючі, розвиваючі, виховні мета і завдання заняття; види вправ учнів, навчальних і виробничих робіт.

2. Обладнання і оснащення робочих місць майстра й учнів

У цьому розділі повинні бути рекомендовані: обладнання, інструмент і прилади, які потребують учні для виконання завдання на даному занятті як особистого, так і загального користування. Якщо вони є загальновідомими, то перелічується їх назва і потрібна кількість. Якщо обладнання, інструмент, пристрої є новими і пропонуються автором розробки, а також ті, якими користуються виробничники – новатори, то подається їх опис, креслення і правила користування. Подаються також рекомендації з раціональної і безпечної організації робочого місця учнів.

У рекомендаціях з робочого місця майстра подається детальний його опис наочні посібники /натуральні, штучні, площинні ---- тобто все те, що необхідно для якісного проведення інструктажів на даному занятті.

3. Рекомендації з проведення вступного інструктажу

Якість практичного заняття в цілому і вступного інструктажу зокрема залежить від педагогічної майстерності і професійної кваліфікації майстра. Готуючись до заняття, майстер зобов'язаний продумати в усіх деталях його зміст і методику проведення, в тому числі і рівень готовності учнів до виконання завдання.

У цьому розділі розробки слід висвітлити такі питання:

1. Час, відведений на інструктаж.
2. Зміст інструктажу з урахуванням теоретичної і практичної підготовки учнів, а також тих знань, які потрібно дати їм для виконання завдання.
3. Послідовність пояснення і особистого показу.
4. Методи проведення всього інструктажу, методи пояснення і особистого показу прийомів, операцій, процесів.
5. Методика демонстрації засобів навчання, які майстер використовує під час пояснення /схеми, малюнки на дошці, креслення, натуральні зразки і т. д./.
6. Методи навчання учнів в роботі з технічною і технологічною документацією, яку вони будуть застосовувати під час виконання завдання.
7. Методика висвітлення техніки безпеки.
8. Способи пробудження в учнів інтересу до завдання, бажання виконати його якістю.
9. Методи виховання в учнів відповідальності за якість праці, методи прищеплення культури праці.
10. Методика перевірки засвоєння учнями змісту інструктажу.
11. Методика подачі групового чи індивідуального завдання на день.

Все, що рекомендується майстру, повинно бути обґрунтовано: чому саме це повинно бути пояснено, показано, чому саме так, а не інакше. Критерій – досягнення найкращого, навчального, розвиваючого і виховуючого результату.

Головним у вступному інструктажі повинен бути практичний ----

4. Рекомендації з організації самостійної роботи учнів і поточного інструктування їх майстром

Попередити весь хід самостійної роботи кожного учня і всі деталі поточного інструктування неможливо. Проте основне можна і повинно бути передбачене.

У цьому розділі слід дати рекомендації з таких питань:

1. Визначення характеру завдання. Вправи учнів можуть мати навчально-тренувальний характер, а можуть виконуватися на основі продуктивності праці. Залежно від цього змінюватиметься і зміст поточного інструктування.
2. Обґрунтування послідовності, прийомів і способів виконання завдання /що повинно бути враховано на вступному інструктажі/.
3. На що звернути майстру увагу при виконанні завдання учнями.
4. Методика контролю дій учнів при виконанні завдання /свідомість і самостійність дій, правильність організації робочого місця, дотримання правил техніки безпеки тощо/. Визначення цільових обходів і обґрунтування їх необхідності.
5. Методи виробленості в учнів самостійності в прийнятті рішень, здійсненні самоконтролю.
6. Методика визначення типових помилок і утруднень учнів, а також їх подолання і попередження.
7. Методи прищеплення учням культури праці при виконанні завдань
8. Рекомендації з переміщення учнів за робочими місцями /в разі необхідності/.
9. Методи контролю залежно від особливостей кожної теми, кожного заняття.

5. Рекомендації з прийому виконаних учнями робіт

У цьому розділі висвітлюються такі питання:

1. Вимоги до якості виробу або виконаної роботи.
2. Методика прийому робіт /виробів/ майстром, учнівським ВТК, методика аналізу кожної роботи.

6. Рекомендації з проведення заключного інструктажу

У змісті цього розділу неможливо наперед передбачити, як і що слід говорити майстру, оскільки це залежить від процесу роботи учнів над завданням. Тут слід розробити такі питання:

1. Критерії оцінок за виконання завдання або умови, які мають вплинути на оцінку.
2. Аспекти, на яких слід зупинитися в заключному інструктажі.
3. Методика аналізу виконаних робіт.
4. Орієнтовна тривалість інструктажу.

7. Рекомендації щодо змісту виконання домашнього завдання

Рекомендації мають охоплювати:

1. Характер завдання, його зміст.
2. Обґрунтування необхідності /доцільності/ такого завдання.

3. Методика виконання учнями домашнього завдання.

8. Додатки

До розробки заняття корисно додати /а можна і включити до відповідних розділів/:

1. Орієнтовний план заняття.
2. Графіки переміщення учнів або ланок за робочими місцями.
3. Креслення виробів, на яких будуть відпрацьовувати вправи програми.
4. Інструкційні карти.
5. Технологічні карти.
6. Конспект вступного інструктажу.
7. Картки перевірки знань учнів, інший роздавальний матеріал.